

LBRIS

We know
books

ELENA
FARAGO

DIN
TRAISTA
LUI MOȘ
CRĂCIUN

EDITURA
PRUT

Și-i veni și lui să plângă
Și n-a mai vorbit defel,
Ca să nu priceapă dânsa
Cât de trist era și el,

Că-și închipuise-o ceată
De copii-gândaci urâți
Într-un joc cu-ai lui, frumoșii,
Ca din soare coborâți.

A-nțeleș cărbușița
Și nimic n-a întreat;
Și de-atuncea nicio vorbă,
Despre prunci, n-au mai schimbat.

N-a mai vrut să-l întristeze,
Și în taină-a suferit,
Dar furiș de dânsul, noaptea,
A tot plâns, pân-a murit.

CUPRINS

<i>Pe aripile fanteziei / poeziei</i> – prefață de Ion Ciocanu	5
Moș Crăciun către copii.....	9
De Ajunul Crăciunului	10
O rugăminte lui Moș Crăciun.....	12
Scrisoare lui Moș Crăciun	13
Copiii către Moș Crăciun	14
Omulețul de zăpadă	17
O fetiță cuminte.....	19
Cățelușul șchiop.....	20
Cloșca.....	22
Pedeapsa mâței.....	24
Bondarul leneș	25
Motanul pedepsit.....	26
Nelu	27
Tanu.....	28
Sfatul degetelor	29
Gândăcelul.....	31
Ce spune cucul.....	33
Pușculița	35
De ziua mamei	36
Fluturii	37
În Dumineca Floriilor.....	38
În ajunul Paștelui	40
În ziua de Paști.....	41
Puișorul moțat	42

Șoricelul.....	43
Șireata.....	44
Doi frați cumiți.....	46
Un porumbel.....	47
Luna mai.....	48
Sticletele.....	49
Rândunica.....	50
Vrăbiile.....	52
De spus la jocul „De-a ascunsul”.....	54
Cocoșelul.....	55
Doi prieteni.....	56
Licuriciul.....	58
Micul vânător.....	60
Bobocica.....	63
Visul lui Viorel.....	69
Pițigoii și rândunica.....	74
Vine toamna.....	77
Schițe.....	78
Flori de gheață.....	83
Ziua Eroilor.....	84
24 ianuarie.....	85
Frunzuliță de trifoi, verde și iar verde.....	87
Două păsărele.....	95
Blestemul aurului.....	97
Ostașii luminii colindă.....	105
Cântec de leagăn pentru Ajunul Crăciunului.....	107
Cu plugușorul de Anul Nou.....	112
A ciocnit cu un ou de lemn.....	114
4 gâze năzdrăvane.....	122

Ilustrații de Aliona Timuța

PE ARIPILE FANTEZIEI / POEZIEI

De-a lungul anilor ne-a fost dat să citim, să memorăm și chiar să declamăm nenumărate poezii despre Moș Crăciun. Da, da, despre ființa magică iubitoare de toți micuții din lume, aceea care numai ea știe când și cum vizitează părinții, bunicii ori pe alte rude apropiate ale copiilor și le ispitește dacă băiețelii și fetițele ascultă de cei mari, frecventează regulat școala, învață bine etc. și, după ce află lucruri bune, pregătește daruri pentru toți acei care le merită. Acum ne-a căzut în mâini o carte întregă a distinsei poete Elena Farago, intitulată *Din traista lui Moș Crăciun*, pe care, de altfel, aveți toate șansele s-o căpătați și voi, harnici și iubiți cititori de literatură bună. Vă promitem că o să vă placă rugămințile adresate de copii bravului și generosului Moș Crăciun, istorioarele intitulate *O fetiță cuminte*, *Cățelușul schiop*, *În Dumineca Floriilor*, dar și *Micul vânător*, și parabola poetică *Bobocica*. Pe aceasta din urmă chiar ar fi mare păcat să n-o știe toți-toți copiii. De ce?

Bobocica s-a luat cu joaca, s-a îndepărtat de mămica găscă șe de frățiorii săi boboceii și a prins-o noaptea sub șură, pe un pietroi rece, singură, tristă, tremurând de frică. După aceea avea să le spună frățiorilor săi: „– Tare, tare mi-era frică / De guzgani și de pisică / Și mi-era și dor de voi, / Dar credeam că de-astă dată / Mama-i tare supărată / Și nu-ndrăzneau să vin...”

Dar Bobocica nu s-a gândit nici la mămica sa, care s-a chinuit mult neștiind pe unde rătăcea fiiculița. Bietei găște îi sângera inima la gândul că Bobocicăi i s-o fi întâmplat ceva rău.

Desigur, găscă era tare supărată că Bobocica își părăsise ziua-n amiaza mare mămica și frățiorii-bobocei, dar când neobrăzată fiică se întoarce, cu întârziere, la cuib, o mustră cu o severitate grijulie: „Dar de mâine-am să te țiu / De aripa mea legată, / Bobocică răsfățată, / Culcă-te, că e târziu...”

Încă bine că, în final, Bobocica își înțelege greșeala și își exprimă recunoștința față de mămica sa: „Ghemuită lângă mama, / I-a trecut acuma teama /

Și șoptește: – Mama mea, / Nimeni nu-i mai bun ca tine, / Ah, ce cald mi-e și ce bine / Colo sub aripa ta!...”

Poemul e o alegorie inspirată despre o mamă și copilașii săi, despre grija părintească față de copilul neascultător, despre înțelepciunea și atitudinea iertătoare a mămicii care numai ea știe ce a îndurat pe urma absenței Bobocicăi din preajma sa.

Nimic rău în faptul că, citind această poezie a Elenei Farago, ne aducem aminte de o altă parabolă cu sens uman profund, intitulată *Șase pui și-o biată mamă*, despre o rândunică harnică și iubitoare de puișorii proaspăt ieșiți din ouă: „De cu zori pornea săgeată / Căutând pe deal și văi / Hrană pentru puii săi, / Și-n iubirea-i nu o dată / S-a culcat ea nemâncată, / Dar destul de fericită / Că nu s-a-ntâmpat nicicând, / Dintre pui, / Să-adoarmă vreunul / Ars de sete sau flământ”. Mai mult, „nici n-a fost mai mândră mamă / Decât ea-ntre rândunici / Când văzu-ntr-o zi că puii / Se făcuseră voinici...” (Vasile Militaru, *Sentimentul dragostei materne*, Chișinău, Editura „Pontos”, 2009).

Aceasta e dragostea de mamă, adevărată și care – nu-i așa, copiii? – trebuie prețuită după merit.

Ne mai aducem aminte poezia *Pasărea* a lui Grigore Vieru: „Când s-a întors / La puii ei cu hrana, / Găsise cuibul gol / Și amuțit. / I-a căutat / Până-i albise pana, / Și-n cioc / Sămânța a-ncolțit”.

Mamele noastre, mamele... Cât de mult ar trebui să le ascultăm și să le iubim, ca să le întoarcem dragostea ce ne-o poartă?!... Dar voi, copiii, ce credeți după lectura atentă a poeziei *Bobocica*?

Noi vă îndemnăm să citiți cu răbdare și înțelegere și poezia *Cu Plugușorul de Anul Nou*. Începutul acesteia se aseamănă cu versurile altor plămuiuri poetice: „Iu... iu... iu, boieri și gloate, / De prin târguri, de prin sate, / Cu ferestre luminate / Și poteci nedesfundate, / Stați puțin și ne-ascultați, / Cu drept să vă bucurați...” Dar finalul poeziei Elenei Farago este complet altul decât ne-am fi așteptat. Să-l urmărim: „Cea mereu pe câmpul alb, / Bouleanul meu codalb, / Cea mereu pe arătură, / Făr’ de buhă-n călcătură, / Și tu, breazule, sireace / Cu cornițele butace / Ca restel de la plug, / Cea, fărtaților de plug, / Trageți rarițe și grape / Să fărâme și să-ngroape / Și să-nghete-n giulgi de nea / Orice bob de piază rea, / Încolțit în țara mea... / Să-l sfărâme, să-l stârpească, / Să nu se mai pomenească, / Nici din zvonuri, nici din carte, / Nici din gânduri, nici din fapte, / Nici din visele de noapte...”

Curioasă, neobișnuită și foarte bună urătură – să dispară din țară „orice bob de piază rea”! Și... să vedem ce putem face noi, copiii, părinții, bunicii și toată

societatea, pentru ca să dispară din viața noastră tot ce-i rău și să se înmulțească bucuriile, succesele, tot ce ar contribui la bunăstarea și progresul vieții...

Evident, în această poezie Elena Farago ne îndeamnă să ne formăm idei și atitudini mature, poate complicate. Dar putem alege pentru lectură poezia imediat următoare în cartea de față: *A ciocnit cu un ou de lemn*. E o istorioară simplă, pe înțelesul tuturor: „Zi de Paște, în grădină, / Nicu, gingașa Didină, / George și bălaia Mara, / Petre și cu Mărioara – / Șase frați cumiști de tot – / Și cu Guță Stricătot, / Musafir neașteptat, / S-au jucat ce s-au jucat / Pitulușul, baba-oarba, / S-au purtat, pe rând, cu roaba, / Și-apoi, flămânziți, voioșii, / Cozonac și ouă roșii / Și-au adus frumos din casă / Și-au întins pe-o bancă masă!”

De la sine înțeles, prietenii au ciocnit ouă roșii. Dar unul dintre ei, Guță Stricătot, avea tănuț în buzunar un ou de lemn. Anume de la acest ou a pornit o ceartă mare și urâtă, de se cruceau între ele și găinile din cotețul de aproape. Cum anume și-au stricat ziua de mare sărbătoare creștină copiii adunați la masa întinsă pe-o bancă, aflați la lectura versurilor ticluite de scriitoare și, mai cu seamă, la cugetarea asupra finalului poeziei, „rostit” de o găină care, involuntar, devenise martoră cruntei neînțelegeri dintre copii: „– Cotcodac, cotcodac, / Uită-te la ei ce fac, / Cum se dușmănesc, în loc / Să se bucure de joc / La o zi ca asta mare... / Nu mai pot de rău ce-mi pare... / Cotcodac, cotcodac, / Cum să fac și să-i împac?...”

Poezia numită la urmă e plină de veselie (ca de Paște), dar e umbrită pe icicolo de fapte mai puțin agreabile (ca în viața obișnuită), Elena Farago scriind simplu ori ceva mai complicat (în funcție de faptele și întâmplările nimerite în raza atenției sale) și ne determină să urmărim îndeaproape firul gândurilor ce însoțesc imaginile poetice și să tragem învățămintele de care suntem capabili ca cititori atenți ai textelor doldora de idei și atitudini priitoare creșterii noastre spirituale.

Am zis de poezia numită la urmă, dar cum să trecem sub tăcere splendidele spectacole verbale desfășurate de scriitoare în poemul *4 găze năzdrăvane*? Mai cu seamă după ce, în toiul muncii încordate la pregătirea casei lor specifice pentru urmași (citiți cu luare aminte ce-i cu această casă cărăbușească; e interesant, e foarte priitor și nouă, oamenilor, să înțelegem rostul ei!), „cărăbușita... un picior pe loc și-a rupt”, bietul cărăbuș căuta vreo furnică să-i ajute. Din întâmplare, observă în drum un rădașc, îi povestește pe scurt cum cărăbușa își frânsese un picior, la care rădașcul îi oferă cărăbușului susținerea așteptată: „– Hai că te ajut eu, frate, / Boțul să-l rostogolești...”, și totodată povestește amănunțit despre furnici. S-ar părea că noi, oamenii, n-am avea nevoie de o atare povestire, dar nu

vă grăbiți, dragi cititori, să considerați spusele rădașcului netrebuitoare pentru noi. În împărăția furnicilor domnește o ordine cu adevărat exemplară, în orice caz foarte folositoare și nouă, ființelor superioare: „După legi anume scrise, / Fiecare-n rostul ei, / Necertată, nesilită, / Face lucru cu temei. / Profesori sau hămăloaice, / Ingineri sau cărauși, / Chiar furnica mititică / Ce se joacă cu păpuși, / Și acasă și la școală, / Și pe drum și-n orice loc, / Au aceeași rânduială, / Și la lucru, și la joc...”

De-ar fi aceeași ordine perfectă în lucrurile copiilor noștri... Și aceeași grijă permanentă pentru lucrul făcut „cu temei”!...

Dar nu treceți cumva pasivi pe lângă adevărul că și-n situația precară cărăbușul vorbește atât de frumos, cu atâta înțelegere și duioșie despre soața sa: „Nu știi ce o să se-alegă / De nevastă-mea beteagă: / Tare-i tristă sărmănică, / Nu mi-a spus pe drum nimica, / Dar eu știu că rău o doare / Cătu-i ea de simțitoare...”

Apoi și rădașcul, când e laudat de cărăbuș pentru ajutorul acordat, se dovedește prieten înțelegător și modest: „N-am făcut mare ispravă, / Că te-am scăpat de-o zăbavă, / Căci oricine e dator / Să ajute-un călător, / Ușurând de bunăvoie / Orice păs, orice nevoie...”

Nu vrem să vă lipsim de plăcerea de a urmări singuri, dragi fete și băieți, și o istorie foarte instructivă a rădașcului. Încheiem că și poemul *4 găze năzdrăvane*, dar și altele din cartea de față, sunt ca niște feerii verbale de care să tot citești și să te minunezi de talentul Elenei Farago de a istorisi în versuri inspirate povești uimitoare prin adevărurile promovate și prin arta versificației.

Tocmai de aceea credem că întreaga carte *Din traista lui Moș Crăciun* ne prilejuiește un zbor plăcut pe aripile fanteziei scriitoricești și ale poeziei autentice, ca să coborâm apoi în viața noastră omenească îmbogățiți cu o mai bună pricepere a descifrării și înțelegerii unor rosturi ale existenței umane, la care altfel poate nu ne-am fi gândit.

Ion CIOCANU

MOȘ CRĂCIUN CĂTRE COPII

Eu, dragi copii, sunt moșul Crăciun, acela care
Colindă la ferestre și-ntreabă pe părinți,
De-ați fost destul de vrednici, de buni și de cumiți,
Ca să vă dea din traistă-i un dar la fiecare.

Eu vin în toată iarna, și voi nu știți ce multă
Și rece e zăpada pe care mă cobor,
Când vin de-ntreb pe mame de copilașii lor –
Sunt drăgălași ori, poate, sunt răi și nu le-ascultă?

Mi-i plină-n spate traista de lucruri minunate
Și darnic va fi moșul cu voi, ca și-n alți ani,
De-ați fost tot timpul darnici și buni cu cei sărmani,
De-ați fost tot anul ăsta sârguitori în toate.

Aduce moșul daruri, în traista lui, la toți,
Și-n fel de fel de lucruri vă va găti fereastra,
Și veți găsi-ntre ele și cărticica asta,
Pe care, pân' la anul, vă rog să mi-o știți toți.